

ZAPISNIK
sa 7. sjednice Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije
održane 29. novembra 2019. godine

Sjednica je počela u 11 sati.

Predsjedavao je Momčilo Radulović, predsjednik Savjeta ASK.

Sjednici su prisustvovali: Goranka Vučinić, Rifat Hadrović i Gavriilo Čabarkapa, članovi Savjeta, Aleksandra Vojinović, sekretarka Savjeta ASK, Sreten Radonjić, direktor ASK (pridružio se tokom rasprave o prvoj tački Dnevnog reda), Savo Milašinović, pomoćnik direktora ASK, i Miloš Vujošević, načelnik Odjeljenja za informacione tehnologije.

Zlatko Vujović, član Savjeta ASK, nije prisustvovao sjednici, uz najavu odsustva.

Sjednica je bila otvorena za predstavnike medija.

Predsjedavajući je otvorio sjednicu i konstatovao da postoji kvorum za rad i punovažno odlučivanje.

Predjedavajući je predložio da se druga tačka iz Predloga dnevnog reda pod nazivom „Nezvanični radni dokument Evropske komisije o stanju u poglavljima 23 i 24 za Crnu Goru iz novembra 2019. godine“ razmatra na narednoj sjednici, na kojoj bi prisustvovali svi članovi Savjeta ASK. Obrazlažući predlog, istakao je važnost detaljnog sagledavanja ocjena i preporuka iz navedenog dokumenta, u cilju definisanja aktivnosti na daljem unapređenju rada ASK.

Predlog je jednoglasno prihvaćen.

Za 7. sjednicu je jednoglasno utvrđen sljedeći

DNEVNI RED:

1. Informacija o aktivnostima Odjeljenja za informacione tehnologije; i
2. Tekuća pitanja.

Jednoglasno su usvojeni zapisnici sa 5. i 6. sjednice Savjeta ASK, bez primjedbi.

Jednoglasno je prihvaćen predlog da sjednici prisustvuje Miloš Vujošević.

Prva tačka: Informacija o aktivnostima Odjeljenja za informacione tehnologije

Predsjedavajući je podsjetio da je se navedena tačka razmatra u skladu sa Zaključkom sa 6. sjednice Savjeta ASK, a u vezi sa obavezom iz Plana rada ASK za ovu godinu.

Prije otvaranja rasprave, na poziv predsjedavajućeg, **Miloš Vujošević** je prezentirao Informaciju o aktivnostima Odjeljenja Informacione tehnologije (*Informacija je sastavni dio ovog Zapisnika*).

Tokom prezentacije, **Momčilo Radulović** je pitao postoji li mogućnost pojednostavljanja načina podnošenja Obrasca izvještaja o prihodima i imovini javnog funkcionera, kako bi se omogućilo lakše popunjavanje izvještaja od strane korisnika, kao i lakša obrada dostavljenih podataka unutar ASK.

Miloš Vujošević je odgovorio da postoji mogućnost pojednostavljanja načina podnošenja Obrasca kroz tzv. web platformu. Prelazak na navedeni sistem planiran je za 2021. godinu, zbog obezbjeđenja finansijskih sredstava, kao i zbog stvaranja tehničkih preduslova za testiranje i puštanje sistema u produkciju.

Nakon otvaranja rasprave, **Momčilo Radulović** je zatražio da se izradi Pregled potreba za unapređenjem Informacionog sistema, sa procjenom troškova, vremenskim rokovima za njihovu realizaciju, i uz navođenje da li je i u kom dijelu već zatražena finansijska pomoć od međunarodnih organizacija i institucija.

Govoreći o Informacionom sistemu, ocijenio je da se na osnovu sprovedenih aktivnosti može konstatovati da su postignuti dobri rezultati na polju razvoja IT sistema ASK, i da postoji visok nivo informacione bezbjednosti u Agenciji, koji je realizovan za relativno kratko vrijeme i na krajnje racionalan način.

Smatra da je potrebno hitno pristupiti uspostavljanju sekundarne fizičke lokacije za čuvanje podataka ASK - tzv. *Disaster recovery* lokacije, zbog rizika od prirodnih nepogoda ili drugih nepredviđenih okolnosti – požari, hardverski kvarovi i slično.

Nakon završene rasprave, na predlog **predsjedavajućeg**, Savjet ASK je jednoglasno usvojio konstataciju da su na polju razvoja IT sistema postignuti dobri rezultati, uz potrebu daljeg unapređenja sistema u cilju efikasnije obrade dostavljenih podataka, kao i načina podnošenja izvještaja od strane obveznika primjene zakona.

Savjet ASK je jednoglasno zatražio od Direktora ASK da u najkraćem roku infomiše Savjet ASK o mogućnosti kandidovanja aktivnosti koje odnose na Informacioni sistem za projekte koje finansiraju ambasade, međunarodne organizacije i institucije.

Druga tačka: Tekuća pitanja

Predsjedavajući je upoznao članove Savjeta ASK da je Predsjedniku Savjeta i Direktoru ASK upućen poziv za učešće na sjednici Odbora za antikorupciju Skupštine Crne Gore, na kojoj će biti održano konsultativno saslušanje na temu Prevenција korupcije - lobiranje i zviždači.

S tim u vezi, predložio je da Savjet ASK zaduži Direktora ASK da za potrebe održavanja pomenute sjednice, u najkraćem roku pripremi sveobuhvatnu informaciju na navedene teme, i kako bi ista bila dostavljena Odboru i Savjetu ASK. Predlog je jednoglasno prihvaćen.

Savjet ASK je na 7. sjednici, usvojio sljedeće

ZAKLJUČKE I/ILI KONSTATACIJE:

Savjet ASK je jednoglasno:

1. konstatovao da su na polju razvoja IT sistema u prethodnom periodu postignuti dobri rezultati, uz potrebu daljeg unapređenja sistema u cilju efikasnije obrade dostavljenih podataka, kao i načina podnošenja izvještaja od strane obveznika primjene zakona;
2. zatražio od Direktora ASK da u najkraćem roku infomiše Savjet ASK o mogućnosti kandidovanja aktivnosti koje odnose na Informacioni sistem za projekte koje finansiraju ambasade, međunarodne organizacije i institucije;
3. zadužio Direktora ASK da za potrebe održavanja sjednice Odbora za antikorupciju Skupštine Crne Gore, na kojoj će biti održano konsultativno saslušanje na temu Prevencija korupcije - lobiranje i zviždači, u najkraćem roku pripremi sveobuhvatnu informaciju na navedene teme, i kako bi ista bila dostavljena Odboru i Savjetu ASK; i
4. odlučio da se na 8. sjednici razmatra Nezvanični radni dokument Evropske komisije o stanju u poglavljima 23 i 24 za Crnu Goru iz novembra 2019. godine.

Sjednica je zaključena u 11.50h.

Broj 00 – 2372/3

Podgorica, 16. decembar 2019. godine

SEKRETARKA SAVJETA

Aleksandra Vojinović

PREDSJEDNIK SAVJETA

Momčilo Radulović

Crna Gora
Agencija za sprječavanje korupcije

Broj: 04-2340/2

Podgorica, 18. novembar 2019. godine

Ažurirana Informacija¹

o aktivnostima Agencije za sprječavanje korupcije u oblasti regionalne i međunarodne saradnje od početka rada ASK

Za tematsku 6. sjednicu Savjeta ASK

Član 78 Zakona o sprječavanju korupcije, između ostalog, propisuje nadležnost Agencije za sprječavanje korupcije (u daljem tekstu: Agencija) da *ostvaruje regionalnu i međunarodnu saradnju u preventivnoj borbi protiv korupcije*. Imajući u vidu da se Zakonom o sprječavanju korupcije, Zakonom o lobiranju i Zakonom o kontroli finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja uvode novi instituti u oblasti prevencije korupcije, a da se osnivanjem Agencije navedeni instituti centralizuju u okvirima jedne institucije, kao glavni strateški prioritet Agencije definisana je izgradnja administrativnih kapaciteta Agencije, kako bi efikasno vršila nadzor nad sprovođenjem ovih zakona, kao i jačanje kapaciteta subjekata primjene navedenih zakona (organa vlasti i javnih funkcionera). Tako je Agencija kroz projekte podrške istovremeno usmjerila svoje aktivnosti na jačanje kadrovskih, informacionih i tehničkih kapaciteta unutar ASK, a sa druge strane i organa vlasti (oko 700) i javnih funkcionera (preko 4000) kako bi se dosljedno sprovodili zakoni.

Kada su u pitanju projektne aktivnosti, koristeći pretpristupnu podršku EU, kroz IPA tvining projekat, Agencija je, u saradnji sa tvining partnerom – nacionalnom Agencijom za borbu protiv korupcije u Italiji, u dvogodišnjem periodu sprovodila aktivnosti na **jačanju mjera integriteta i oblasti zaštite zviždača**, a kroz I fazu Horizontalnog programa SE i EU – *Projekat borbe protiv ekonomskog kriminala*, u okviru kojeg je ASK kao jedan od glavnih korisnika uz pomoć eksperata Savjeta Evrope radila na **unaprjeđenju zakona**,

¹Savjet ASK je usvojio Informaciju o aktivnostima Odjeljenja za MSS od početka rada ASK, na 80. Sjednici, od 16. novembra 2018. godine

podzakonskih akata i prakse u oblasti kontrole finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja, sprečavanja sukoba interesa, provjere imovinskih kartona javnih funkcionera i zaštite zviždača. Nedavno je otpočela **II faza Horizontalnog programa**, čiji je zvanični početak obilježen u Skoplju, 9. oktobra 2019. godine, a trajaće tri (3) godine, do 2021. godine. Agencija je u II fazi ovog regionalnog programa podrške, u okviru posebnog projekta Borbe protiv ekonomskog kriminala prepoznala dalju potrebu za nadogradnjom internih kapaciteta, u oblastima kontrole političkih subjekata i izbornih procesa, kontrole lobiranja, kao i kapaciteta obveznika zakona u dijelu podizanja svijesti o etici, sukobu interesa i lobiranju kod najviših predstavnika izvršne vlasti i policije, kategorije koja će biti predmet predstojeće – V evaluacije GRECO-a.

Osim navedenih projekata podrške, Agencija je kredibilan partner u ključnim međunarodnim i regionalnim organizacijama posvećenim definisanju standarda u oblasti borbe protiv korupcije kao i praćenjem njihove primjene. Tako je Agencija nacionalni koordinator obaveza koje proističu iz članstva Crne Gore u **Grupi zemalja Savjeta Evrope za borbu protiv korupcije (GRECO)**, koordinator za aktivnosti u vezi mehanizma evaluacije primjene **Konvencije UN protiv korupcije (UNCAC)**, **Regionalne antikorupcijske inicijative za jugoistočnu Evropu (RAI)**, **Antikorupcijske mreže Organizacije za evropsku saradnju i razvoj (ACN OECD)**, **Evropskih partnera protiv korupcije (EPAC)**, i **Međunarodne mreže agencija za prevenciju korupcije (Šibenik mreža)**.

Agencija je aktivni učesnik procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji kroz **pregovaračko Poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava**. U tom smislu kao centralno preventivno antikorupcijsko tijelo, koordinira podoblast *Prevenција korupcije* koja obuhvata sve najvažnije institute iz ove oblasti. Ova uloga podrazumijeva izradu redovnih izvještaja iz oblasti rada ASK, na kvartalnom, polugodišnjem i godišnjem nivou za potrebe Delegacije EU u Crnoj Gori i Evropske komisije.

Realizacija aktivnosti IPA 2014 Twinning projekta „Podrška implementaciji mjera u oblasti integriteta

Ovaj projekat je finansirala Evropska unija iz sredstava Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA II). Partner iz države članice EU je bila Nacionalna agencija za borbu protiv korupcije Republike Italije (ANAC), dok je crnogorska institucija korisnica Agencija za sprječavanje korupcije Crne Gore (ASK). Sveobuhvatni cilj projekta je **podrška u implementaciji mjera integriteta u institucijama javnog sektora i unapređenje**

sistema za sprečavanje korupcije, kroz jačanje kapaciteta ASK za sprovođenje njenog mandata. Budžet projekta iznosio je 600.000 eura, a aktivnosti su se realizovane od aprila 2017. do marta 2019. godine. Projektne aktivnosti implementirane su dobrom dinamikom, i uz ispunjene sve osnovne pretpostavke, kao što su: dobra saradnja sa institucijama na nacionalnom i lokalnom nivou, dobra saradnja među tvining partnerima, pravovremena dostupnost finansijskih i kadrovskih resursa.

Rad italijanskih eksperata i službenika ASK u okviru projekta je bio organizovan u vidu obuka, konsultativnih sastanaka sa relevantnim institucijama, radionica, studijske posjete. U implementaciji projektnih aktivnosti, partneri su nastojali da uključe što veći broj crnogorskih institucija, posebno onih sa kojima ASK blisko saraduje na sprovođenju svojih nadležnosti. Italijanski eksperti i predstavnici ASK su tako održali radne sastanke **sa predstavnicima 35 institucija javnog i privatnog sektora** tokom projekta. Projekatne aktivnosti su bile grupisane u okviru četiri komponente, a u nastavku su predstavljeni najvažniji proizvodi i neki od njihovih tekućih i anticipiranih efekata.

Komponenta 1 - Jačanje koordinatorske uloge ASK za učinkovitije sprovođenje nadležnosti u oblasti planova integriteta

- **Analiza zakonske regulative i njene primjene u četiri oblasti od posebnog rizika od korupcije: javnim nabavkama; privatizaciji (uključujući koncesije i javno-privatno partnerstvo); zdravstvu; obrazovanju, i preporuke za poboljšanje integriteta u tim sektorima.** Ove analize i preporuke koristiće u radu Odsjeku za integritet, lobiranje i praćenje propisa i davanje mišljenja na propise iz oblasti antikorupcije, koji ih je već koristio za izradu Mišljenja o nacrtu zakona o javnim nabavkama. Navedene analize doprinijeće otklanjanju rizika od korupcije u institucionalnom i zakonskom okviru i jačanje integriteta u oblastima koje su analizirane.
- **Analizirano sprovođenja usvojenih planova integriteta i preporuke za njihovo unapređenje.** Kroz praktičan rad sa kolegama iz ANAC-a, koji koordiniraju i prate rad antikorupcijskih planova u institucijama javnog sektora Republike Italije, službenici ASK su dobili preporuke kako za samu analizu, tako i za unapređenje integriteta u pojedinačnim sektorima.
- **Pružena ekspertska pomoć u cilju pripreme edukativnih radionica i obuka za menadžere integriteta.** Izrađen je napredan priručnik za menadžere integriteta, čime će biti unaprijeđen kontinuirani rad ASK na obučavanju tih lica i pružanju podrške organima i institucijama u donošenju i sprovođenju planova integriteta, i doprinijeti usavršavanju postojećeg sistema planova integriteta te njegovoj boljoj implementaciji.
- **U okviru studijske posjete italijanskim institucijama,** službenici Agencije su se upoznali sa praksom relevantnih institucija te zemlje u odnosu na planove integriteta u različitim sektorima, lobiranje, transparentnost, i sprovođenje nadzora nad implementacijom preventivnih antikorupcijskih propisa.

Komponenta 2 - Osnaženi institucionalni i administrativni kapaciteti ASK za učinkovitu primjenu odredbi o zaštiti zviždača

- **Analizirana zakonska regulativa i njena tekuća primjena u oblasti postupanja po prijavama i zaštiti zviždača, i date preporuke za unapređenje.** Preporuke će koristiti, prije svega, u formulaciji predloga za izmjene i dopune Zakona o sprječavanju korupcije u dijelu prijava i zaštite zviždača, ali i doprinijeti unapređenju dosadašnjeg sistema prijave zviždača i njegovog funkcionisanja, te za izradu metodologije za pokretanje postupaka po službenoj dužnosti i odabiru prioriternih prijava za rad.
- **Izrađena je informativna brošura za lica određena za postupanje po prijavama zviždača u institucijama javnog i privatnog sektora.** Ovo je prva sveobuhvatna brošura, koja pored najbolje evropske prakse sadrži i sažetak domaćih zakonskih obaveza, kako za lica u institucijama javnog i privatnog sektora određena za postupanje po prijavama, tako i za starješine – odgovorna lica u tim institucijama. Dopriniće boljem upoznavanju i lakšoj primjeni odredbi Zakona koje regulišu oblast zviždača. Agencija će nastaviti sa njenim distribuiranjem kroz edukativne treninge koje u kontinuitetu sprovodi.
- **Promocija instituta i zaštite zviždača u privatnom sektoru.** Saradnja koja je uspostavljena sa predstavnicima privatnog sektora u okviru ovog projekta, biće nastavljena kroz zajedničke aktivnosti na promovisanju instituta zviždača i edukaciju lica koja su u privatnom sektora određena za postupanje po prijavama. Kao rezultat tih aktivnosti, očekuje se, prije svega, podizanje svijesti kod zaposlenih u privatnom sektoru o mehanizmima prijavljivanja i zaštite zviždače, te bolja osposobljenost lica koja će postupati po eventualnim prijavama.
- **Pružena ekspertska pomoć u cilju pripreme edukativnih radionica i obuka za lica za postupanje po prijavama zviždača, uključujući kadar ASK, te unapređen dosadašnji materijal za obuke.**
- **U okviru studijske posjete italijanskim institucijama, službenici Agencije su se upoznali sa institucionalno-pravnim okvirom i praksom u oblasti zviždača.**

Komponenta 3 - Ojačani kapaciteti ASK za koordinaciju i nadzor nad sprovođenjem zakonskih odredbi o lobiranju

- **Analizirana zakonska regulativa i njena tekuća primjena u oblasti lobiranja i date preporuke za unapređenje.** Italijanski eksperti su sa službenicima nadležnog odsjeka ASK, u svijetlu prethodno utvrđenih preporuka za unapređenje implementacije Zakona o lobiranju, utvrdili i niz predloga za eventualne izmjene Zakona o lobiranju.
- **Sprovedene aktivnosti na podizanju svijesti opšte i zainteresovane javnosti o djelatnosti lobiranja.** Izrađena nova informativna brošura o institutu lobiranja namijenjena kako obveznicima, tako i opštoj javnosti. Organizovana je radionica na temu „Podizanje nivoa svijesti o Zakonu o lobiranju i njegovoj primjeni”, u cilju

promocije ovog zakona, a prisustvovali su predstavnici ministarstava, lokalne samouprave, te poslovnih udruženja.

- **Pružena ekspertska pomoć u cilju pripreme edukativnih radionica i obuka za obveznike primjene Zakona o lobiranju.**

Komponenta 4 - Ojačani kapaciteti, učinkovitost i koordinatorska uloga ASK za sprovođenje ukupnih nadležnosti utvrđenih Zakonom o sprječavanju korupcije

- **Sprovedena procjena potreba za profesionalnim usavršavanjem zaposlenih ASK, i date preporuke i alati za dalji rad u tom segmentu.** U cilju obezbjeđivanja kontinuirane i dobro usmjerene obuke kadra ASK za obavljanje poslova ASK, eksperti ANAC-a dali su preporuke i metode za planiranje obuka, praćenje i evaluaciju obuka, te razmjenu znanja i iskustava unutar ASK.
- **Održan niz obuka za kadar ASK.** U skladu sa identifikovanim potrebama, eksperti ANAC-a su održali niz obuka za kadar ASK, uključujući: opštu obuku za predavače, u cilju pomoći svim službenicima ASK, u planiranju, pripremi i izvođenju edukativnih aktivnosti; obuku o mjerama za unapređenje transparentnosti rada javne uprave; obuku o upravljanju različitim vrstama prijava i inicijativa.
- **Izrađena je nova informativna brošura o ključnim nadležnostima Agencije za obveznike sprovođenja zakona.** Nova brošura za cilj ima prvenstveno da olakša poštovanje propisa u nadležnosti ASK od strane zakonskih obveznika.
- **Date smjernice za unapređenje saradnje između ASK i drugih organa i institucija.** Na osnovu konsultativnih sastanaka sa službenicima ASK i dijela institucija, sačinjene su preporuke za modalitete uspostavljanja nove, te unapređenje postojeće saradnje koju ASK ima sa tim institucijama. Preporuke i prenešena dobra praksa ANAC-a značajno će unaprijediti kvalitet zajedničkog rada u oblasti prevencije korupcije u javnom sektoru.

U drugom kvartalu 2019, službenica Odjeljenja je sačinila nacrt Finalnog izvještaja o implementaciji projekta, koji je potom dopunjen i usaglašen sa tvining partnerom, ANAC-om, odobren od strane oba lidera projekta, i dostavljen Delegaciji EU u Crnoj Gori u roku. Perspektive održivosti rezultata projekta su velike, s obzirom na dobre sveukupne institucionalne i finansijske preduslove Agencije. Održivost zavisi i od korišćenja i analiza tvining projekta u svakodnevnoj praksi od strane zaposlenih u ASK.

Realizacija aktivnosti u okviru projekta „Borba protiv ekonomskog kriminala u Crnoj Gori“ - Horizontalni program podrške za Zapadni Balkan i Tursku (I i II faza)

Projekat borbe protiv ekonomskog kriminala je jedan od projekata koji je sproveden u Crnoj Gori u okviru zajedničke inicijative Savjeta Evrope i EU, pod nazivom **Horizontalni program za Zapadni Balkan i Tursku**, u vrijednosti od 650.000 €. Zvanični početak

projekta obilježen je u novembru 2016. godine, a period implementacije projekta je 3 godine (do aprila 2019. godine). Agencija je bila jedan od ključnih korisnika ovog projekta, a glavni cilj mu je podrška sprovođenju pojedinačnih GRECO preporuka, kao i dalje jačanje institucionalnih kapaciteta za sprečavanje korupcije. Ključni ciljevi projekta su usklađeni sa prioritetima Crne Gore definisanim u pregovaračkom okviru Crne Gore i EU kroz Poglavlje 23. Konkretno, kada je u pitanju jačanje kapaciteta Agencije, projekat je pružio tehničku i ekspertsku podršku prije svega, u oblasti kontrole finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja, kontrole imovine i prihoda javnih funkcionera, sprečavanja sukoba interesa, prijave i zaštite zviždača.

Kada su u pitanju ključni dosadašnji rezultati sprovođenja navedenog projekta:

U oblasti kontrole finansiranja partija,

- Urađena je **analiza zakonodavnog okvira za kontrolu finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja** koja sadrži 44 preporuka za izmjenu zakona. Preporuke su dostavljene Parlamentarnoj radnoj grupi za izmjenu izbornog zakonodavstva u decembru 2017. godine.
- Izrađen **dizajn baze podataka** za unapređenje kontrole finansiranja političkih subjekata, koja omogućava elektronsko praćenje poštovanja Zakona od strane partija i organa vlasti. Prva faza informacionog sistema za praćenje poštovanja Zakona je završena i testirana i korišćena je tokom predsjedničkih i lokalnih izbora u 2018. g;
- U cilju unapređenja Plana kontrole za izbornu kampanju, izrađena je **Metodologija za sprovođenje dubinske kontrole, zasnovane na procjeni rizika tokom izborne kampanje**, kako bi se na osnovu procijenjenih rizika kontrolisali organi vlasti i izbjegla kontrola svih organa; navedena metodologija je korišćena prvi put tokom predsjedničkih izbora o.g.
- Izrađen je izmijenjeni **obrazac za finansijsko izvještavanje političkih subjekata** na godišnjem nivou i u toku izbornih kampanja. Detaljno uputstvo za njegovo popunjavanje biće finalizovano do kraja godine; Cilj navedene aktivnosti je da se obezbijedi ujednačeno finansijsko izveštavanje partija;
- Izrađene **Smjernice za sprečavanje zloupotrebe državnih resursa** u svrhu kontrole izbora za organe vlasti (nijesu usvojene);

U oblasti sprečavanja sukoba interesa i kontrole imovine i prihoda javnih funkcionera:

- Izrađena je **nova metodologija za provjeru imovinskih kartona** javnih funkcionera zasnovana na procjeni rizika, na osnovu koje je Agencija usvojila izmijenjeni Godišnji Plan kontrole javnih funkcionera za 2018. g.. Navedeni Plan sadrži jasne kriterijume za odabir funkcionera za provjeru za sve tri vrste kontrola koje su Planom predviđene;
- Izrađene **Smjernice za kontrolu i odlučivanje u slučajevima sukoba interesa**, namijenjenih Agenciji kako bi se unaprijedilo obrazloženje odluka u ovoj oblasti kao održivost odluka pred sudom;

Na strateškom nivou:

- Izrađena je **trogodišnja Komunikaciona strategija Agencije** i prateći jednogodišnji Akcioni Plan za sprovođenje Komunikacione strategije za period septembar 2017 - septembar 2018;
- Izrađena **Metodologija za unapređenje izvještavanja o radu Agencije**;

Takođe:

- Izrađene su **Smjernice za poslanike, sudije, tužioce i policiju o etici i sprečavanju sukoba interesa**, što će doprinijeti realizaciji GRECO preporuka u okviru IV runde evaluacije. Dodatno, posebni program obuka je razvijen za svaku od navedenih ciljnih grupa obihvaćenih Smjernicama; do sada, održane su obuke za ukupno 93 poslanika, sudija i tužilaca;
- Izrađene su **Smjernice za državne službenike, sudije, tužioce i policiju u dijelu obaveza koje se tiču zviždača i zaštite zviždača**; u skladu sa navedenim, 115 tužilaca, policijskih službenika i državnih službenika je prošlo obuku o zaštiti zviždača u administrativnom, krivičnom i građanskom postupku.

Završna konferencija u okviru Horizontalnog programa za Zapadni Balkan i Tursku održana je 3. aprila 2019. u Tirani, Albanija, i na njoj je učestvovao predstavnik ASK – član Upravnog odbora ovog projekta. Konferencija je označila zvanični završetak trogodišnjeg projekta, zahvaljujući kojem je Agencija unaprijedila svoje administrativne kapacitete.

II faza Horizontalnog programa podrške SE i EU za Zapadni Balkan i Tursku

U trećem kvartalu 2019. godine, otpočela je **II faza sprovođenja Projekta borbe protiv korupcije, ekonomskog i organizovanog kriminala**, čiji korisnik nastavlja da bude Agencija za sprječavanje korupcije, i to u oblastima u kojima je potrebna dalja nadogradnja u pogledu unapređenja zakonskog okvira u oblasti lobiranja, jačanja kapaciteta političkih subjekata za prijavljivanje nenovčanih priloga, kao i jačanja svijesti javnih funkcionera o etici, lobiranju i sprečavanju sukoba interesa.

I u ovoj fazi je nastavljen Projekat u obrazovanju, u kojem ASK ima značajnu ulogu. Predstavnica ASK je ujedno i članica Upravnog odbora ovog projekta. Na ovaj način ASK će učestvovati u definisanju i sprovođenju projektnih aktivnosti, koje se tiču podizanja integriteta u obrazovanju u Crnoj Gori. Prvi sastanak UO održan je 17. septembra 2019. godine.

Grupa država Savjeta Evrope protiv korupcije (GRECO): Saradnja sa nadležnim organima na implementaciji preporuka iz Izvještaja o usaglašenosti u okviru IV evaluacije GRECO-a iz 2017. godine

GRECO predstavlja najznačajniji mehanizam za ocjenu primjene antikorupcijskih standarda Savjeta Evrope, koji je osnovan 1999. godine i broji 49 zemalja članica. Crna Gora je članica GRECO-a od 2006. godine. Ovaj mehanizam evaluacije pomaže da se identifikuju nedostaci u nacionalnim antikorupcijskim politikama, predviđajući neophodne zakonodavne, institucionalne i praktične reforme. GRECO sistem monitoringa sastoji se od dvije faze: evaluacione procedure koja rezultira Izvještajem koji sadrži preporuke za dalje sprovođenje reformi i fazu ocjenjivanja, koja podrazimijeva ocjenu preduzetih mjera za sprovođenje utvrđenih preporuka.

Crna Gora je uspješno prošla III kruga GRECO evaluacija, ispunivši svih 38 preporuka upućenih Crnoj Gori u svim oblastima koje su bile predmet evaluacija. U okviru III evaluacije, koja se odnosi na transparentnost finansiranja političkih partija i inkriminacije, osnivanjem Agencije za sprječavanje korupcije, kao nezavisne institucije koja kontroliše finansiranje političkih subjekata i izbornih kampanja, kao i usvajanjem Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, kojim se propisuju jasna pravila za korišćenje javnih resursa u izornoj kampanji, u potpunosti su ispunjene preostale 2 preporuke (preporuka iv i vi), koje su prethodno bile ocijenjene kao djelimično realizovane. Time su i preporuke u okviru III evaluacije u potpunosti realizovane.

Crna Gora trenutno prolazi kroz četvrti krug evaluacije, posvećen prevenciji korupcije u odnosu na poslanike, sudije i tužioce, u okviru koje je, u Izvještaju o evaluaciji koji je usvojen juna 2015. godine, GRECO Crnoj Gori uputio 11 preporuka od kojih je CG ispunila 6, a koje predviđaju neophodne zakonske, institucionalne i praktične reforme u oblastima pokrivenim IV evaluacijom Jula 2019, Sekretarijatu GRECO je dostavljen dodatni Izvještaj za 2 djelimično realizovane i 3 nerealizovane preporuke, a koji je sačinjen u skladu sa informacijama dostavljenim od strane Tužilačkog savjeta, Sudskog savjeta i Skupštine Crne Gore, dostavljen je Sekretarijatu GRECO u julu 2019. godine. U međuvremenu, Skupština Crne Gore je usvojila Etički kodeks koji propisuje obavezu donošenja godišnjeg plana obuka za poslanike o etici i sprečavanju sukoba interesa, kao i obavezu potpisivanja izjave o postojanju sukoba interesa poslanika prije učešća u donošenju odluka. Ove novine će doprinijeti realizaciji preporuka 1 i 3 koje su prethodno ocijenjene kao nerealizovane. Dodatni izvještaj biće razmatran na plenarnom zasijedanju GRECO u decembru 2019. godine.

Takođe, kada je u pitanju **V krug GRECO** evaluacije, koji se odnosi na sprečavanje korupcije i promociju integriteta u odnosu na najviše nivoe izvršne vlasti i agencijama za sprovođenje zakona, **GRECO je obavijestio Agenciju o planiranim aktivnostima za sledeću godinu koje se odnose na: odgovor na Upitnik do 17. jula 2020. godine, posjetu evaluacionog tima u periodu 19-23. oktobar 2020. i usvajanje izvještaja na prvom zasijedanju GRECO-a u 2021. godini.** U toku je planiranje i realizacija aktivnosti u cilju ispunjavanja pomenutih obaveza.

Načelnica Odjeljenja za međunarodnu saradnju i standarde, nakon sprovedene obuke u Strazburu, uvrštena je u zvanični sastav GRECO evaluacionog tima za evaluaciju država članica Savjeta Evrope u pogledu prevencije korupcije u odnosu na najviše predstavnike izvršne vlasti. Tako je kao ekspert i izvjestilac u procesu evaluacije Sjeverne Makedonije u okviru V kruga GRECO evaluacija učestvovala u plenarnoj sjednici u periodu 18-22. marta, u Strazburu, Francuska. Takođe, kao ekspert za evaluaciju Hrvatske u sklopu V kruga evaluacije, sa ostalim članovima GRECO evaluacionog tima je bila u radnoj posjeti Hrvatskoj tokom koje se tim sastao sa brojnim predstavnicima organa vlasti i NVO sektora u cilju finalizacije Evaluacionog izvještaja za Hrvatsku, koji će sadržati preporuke u ovoj oblasti. Izvještaj će biti predstavljen u decembru 2019. na plenarnoj sjednici GRECO.

Mreža preventivnih antikorupcijskih tijela („Šibenik“ mreža)

U organizaciji Ministarstva pravosuđa Hrvatske, a pod okriljem GRECO-a, održana je Konferencija 15-16 oktobra 2018. u Šibeniku, koja je okupila visoke predstavnike Savjeta Evrope i drugih regionalnih i međunarodnih organizacija, kao i šefove delegacija i predstavnike ministarstava pravde i antikorupcijskih tijela zemalja članica GRECO-a. Tom prilikom, otvorena je za potpisivanje Deklaracija kojom se pokreće **Međunarodna mreža nacionalnih preventivnih tijela za borbu protiv korupcije**. Cilj navedene Mreže je upostavljanje minimuma standarda u oblasti prevencije korupcije, kao i promovisanje institucionalnog upravljanja i razmjene informacija i dobre prakse između nacionalnih tijela zaduženih za sprečavanje korupcije. **Crna Gora je jedan od osnivača - potpisnica ove Mreže**, u čije ime je Agencija za sprječavanje korupcije potpisala Deklaraciju.

Do kraja 2018., održana su dva sastanka Mreže preventivnih antikorupcijskih tijela u Strazburu u sedmici plenarne sjednice GRECO-a, na kojima je učestvovala predstavnic ASK. Na sastancima su, u okviru italijanskog predsjedavanja i srbijanskog i francuskog kopredsjedavanja, dogovorene oblasti rada u kojima će biti planirane aktivnosti, a to su: etički kodeksi, transparentnost i procjena rizika od korupcije. Takođe, dogovoreno je da se izradi tehnički vodič za sprovođenje GRECO preporuka, kao i da se mapiraju postojeće antikorupcijske agencije.

Treći sastanak Mreže je održan 17. i 18. juna 2019., kada je nastavljen rad na započetim dokumentima i dogovorene dalje aktivnosti. Mrežu čine 14 zemalja članica. Dogovoreni su dalji koraci u izradi Smjernica o kodeksima ponašanja, Smjernica o transparentnosti, pitanja percepcije korupcije i mapiranja antikorupcijskih agencija na međunarodnom nivou

i izrada internet stranice Mreže. U ovim smjernicama će biti sažeti standardi i dobra praksa po ovim temama pojedinačno.

Četvrti sastanak Mreže održan je 17. i 18. oktobra 2019. u Tunisu. Predstavnicima ASK nijesu učestvovali na sastanku, ali je ASK dobila zapisnik i svu neophodnu dokumentaciju u vezi sa istim.

Realizacija obaveza koje proizilaze iz rada Međuvladine grupe za evaluaciju primjene UNCAC (IRG), i drugih radnih grupa UN za oblast primjene standarda UNCAC

Međuvladina grupa za evaluaciju primjene UNCAC (IRG) je tijelo, koje čine predstavnici država članica UNCAC, a čijim radom koordinira Kancelarija UN za suzbijanje narkotika i kriminala – UNODC. Grupa prati postupak evaluacije primjene UNCAC, kako bi identifikovala izazove i dobre prakse, i razmatrala zahtjeve za tehničkom pomoći, u cilju obezbjeđivanja efikasne i efektivne implementacije Konvencije. U radu ove Grupe iz CG učestvuju predstavnici VDT i Agencije, a od ove godine su među vladinim ekspertima i predstavnici Vrhovnog suda i Uprave policije

Crna Gora je septembra 2017. utvrđena kao jedna od država evaluatora primjene UNCAC-a u Sjevernoj Makedoniji u odnosu poglavlja II - Preventivne mjere, i V - Povraćaj imovine. Druga država evaluator je Moldavija. Početkom januara 2018, ASK i VDT su primili odgovore S. Makedonije na upitnik za samoevaluaciju primjene poglavlja II i V UNCAC u toj državi. Tri predstavnika ASK i dva predstavnika VDT analizirali su makedonsko zakonodavstvo i praksu u oblasti povraćaja imovine. Nalazi i dodatna pitanja crnogorskih eksperata dostavljena su UNODC-iju početom marta 2018, nakon čega je uslijedila posjeta toj državi u maju 2018, u okviru koje su crnogorski i moldavski eksperti razgovarali sa predstavnicima niza relevantnih makedonskih institucija. Novembra 2018. crnogorski eksperti su UNODC dostavili finalne inpute na završni izvještaj o evaluaciji za S. Makedonije.

Na početku drugog ciklusa evlauacije primjene UNCAC, žrijebom je utvrđeno da će Crna Gora u tom ciklusu biti evaluirana 2019. godine. Evaluatori (jedna država iz regiona, jedna iz ostatka svijeta) su utvrđeni takođe žrijebom uoči 10. sastanka IRG (27-29. maj 2019, u Beču, Austrija), i to su: **Estonija i Irak**. Na sastanku, obje države su potvrdile svoju raspoloživost za učešće u evaluaciji primjene UNCAC-a u pogledu **poglavlja II (Prventivne mjere) i V (Povraćaj imovine) u Crnoj Gori**. Agencija sprovodi i koordinira aktivnostima u okviru evaluacije, zbog čega su u planu rada za ovu godinu unaprijed razrađene

aktivnosti u vezi sa ovom obavezom. Ukratko, evaluacija podrazumjeva: 1) Popunjavanje i prikupljanje podataka za popunjavanje posebnog upitnika za samoevaluaciju primjene predmetnih poglavlja UNCAC (od svih relevantnih institucija u CG), 2) Komuniciranje sa UNODC i državama evaluatorima, dostavljanje dodatnih informacija, 3) Organizovanje posjete evaluatora CG (4-5 dana, organizovanje sastanaka sa predstavnicima relevantnih institucija, prostor za sastanke, prevod) i 4) Usaglašavanje nacrtu izvještaja i preporuka sa UNODC i evaluatorima.

Nakon sastanka IRG u maju 2019, Odjeljenje je odmah započelo pripreme aktivnosti za evaluaciju Crne Gore u pomenutim oblastima. Sačinjen je **interni plan** sprovođenja evaluacije, pregled članova UNCAC u oblasti Preventivne mjere, uz predlog identifikovanih nadležnih organa za pripremu odgovora, kao i prevodi sa engleskog jezika: Upitnika za poglavlje II i V, i Smjernica za davanje odgovora za poglavlja II i V, koji će biti korišteni za prikupljanje podataka za evaluaciju. Direktor ASK je formirao tim u Agenciji za sprovođenje evaluacije, kojim koordinira Odjeljenje za MSS. Početkom jula od Ministarstva vanjskih poslova primljena je nota UNODC, Sekretarijata mehanizma evaluacije primjene UNCAC, o zvaničnom početku evaluacije. Nakon toga je održan **konsultativni sastanak** sa predstavnicima 12 od ukupno 14 pozvanih nadležnih institucija za oblasti obuhvaćene predmetnim poglavljima ove evaluacije. Prisutni su upoznati sa dinamikom i rokovima postupka, sadržajem Upitnika za samoprocjenu primjene i načinom odgovaranja na njega. Zvaničan upit za dostavljanje odgovora svim nadležnim organima je poslat 19. avgusta, sa rokom 16. septembar 2019. Do kraja septembra većina institucija je dostavila odgovore, a posljednje odgovore ASK je primila u oktobru 2019. U toku je provjera dostavljenih odgovora, te, gdje je to potrebno, dopuna odgovora. Nakon toga, slijedi prevođenje odgovora na engleski i unošenje u softver UNODC, te slanje izvještaja ekspertima UNODC i državama evaluatorima.

Prvi **konferencijski poziv** koji organizuje UNODC, a koji je se po pravilu organizuje mjesec dana od obavještenja o početku evaluacije, zakazan je **za srijedu, 20. novembar u 11 časova**. Tom prilikom se predstavljaju vladini eksperti iz država evaluatora, Estonije i Iraka, kao i eksperti UNODC koji će voditi postupak za Crnu Goru, te dogovara dinamika, jezik i dalji oblici direktnog dijaloga u okviru postupka.

Radna tijela UN za oblast primjene standarda UNCAC-a

Odjeljenje redovno dostavlja **informacije na zahtjev radnih tijela UN-a** a u vezi sa standardima i primjenom UNCAC-a. Tako je maja 2016. godine, za potrebe Radne grupe za prevenciju, dostavljena ažurirana informacija o implementaciji poglavlja II (Preventivne mjere) Konvencije UN protiv korupcije s aspekta nadležnosti Agencije za sprječavanje korupcije Crne Gore. Takođe, u maju 2018. godine Odjeljenje je pripremio i dostavilo Informaciju UNODC-u, na temu sprečavanja i upravljanja sukobom interesa, kao i dostavljanja i provjere izvještaja o prihodima i imovini javnih funkcionera. Od 51 države

koje su dostavile navedenu informaciju za predmetne oblasti UNODC-u, Informacija Crne Gore je ocijenjena kao najinteresantija, pored SAD-a i Novog Zelanda i tim povodom predstavnik Agencije je bio pozvan da predstavi sistem upravljanja sukobom interesa, kao panelista sa predstavnicima druge dvije države i OECD-om.

Aprila 2017. godine, za potrebe Radne grupe za prevenciju, dostavljena je informacija o aktivnostima Agencije za sprječavanje korupcije u vezi sa integritetom u pravosudnim institucijama (čl. 7, 8 i 11 UNCAC), a za potrebe Ministarstva vanjskih poslova, Odjeljenje je dostavilo informaciju u vezi sa iskustvom primjene Konvencije UN protiv korupcije (UNCAC) u Crnoj Gori. Ove informacije se najčešće integralno postavljaju na sajtu UNODC.

Aprilu 2019. godine, službenica u Odjeljenju je sačinila Informaciju Crne Gore u vezi sa iskustvima u izradi, procjeni i uticaju strategija za borbu protiv korupcije (čl. 5. UNCAC) za deseti sastanak Radne grupe o prevenciji (u septembru 2019.). Dostavljeni prevod informacije biće objavljen na internet stranici UNODC.

Predstavnici ASK su 4. aprila o.g. učestvovali na Regionalnom konsultativnom sastanku za Podprogram 2 u okviru UNODC Regionalnog programa za jugoistočnu Evropu (2020-2023), koji se odnosi na jačanje borbe protiv transnacionalnog organizovanog kriminala i borbu protiv nelegalnih finansijskih tokova. U posebnoj oblasti ovog podprograma koji se tiče efikasne borbe protiv korupcije od strane vlada i civilnog društva, predstavnici ASK su dali konkretne predloge i komentare u odnosu na predložene rezultate i aktivnosti.

<p>Regionalna antikorupcijska inicijativa (RAI): Realizacija aktivnosti u okviru Regionalnog programa RAI i drugih aktivnosti utvrđenih važećim Planom rada RAI</p>

Regionalna antikorupcijska inicijativa (RAI) je jedina regionalna inicijativa posvećena isključivo pitanjima borbe protiv korupcije koja okuplja devet (9) zemalja članica - Albaniju, Bosnu i Hercegovinu, Bugarsku, Crnu Goru, Hrvatsku, Makedoniju, Moldaviju, Rumuniju i Srbiju. Status posmatrača u RAI imaju Kosovo, Poljska, Gruzija i Slovenija. Crna Gora je članica RAI-a od osnivanja 2000. godine, pod okriljem Pakta za stabilnost u jugoistočnoj Evropi. RAI kroz svoje aktivnosti podstiče i pomaže države članice u sprovođenju zajedničkih složenih reformi institucionalnih i zakonodavnih okvira usmjerenih na borbu protiv korupcije. Među članicama RAI-ja ima članica Evropske unije (Bugarska, Hrvatska, Rumunija, Poljska), što povećava značaj i kvalitet razmjene iskustava i prakse za države kandidate za članstvo u EU, poput Crne Gore.

Agencija je, kroz projekat RAI-a „Regionalni program Jugoistočne Evrope za jačanje kapaciteta antikorupcijskih organa i civilnog društva za borbu protiv korupcije i doprinos mehanizmu evaluacije primjene UNCAC“, sprovela niz aktivnosti **koje se tiču 3 oblasti** i to:

1) **Oblast procjene rizika od korupcije**, u okviru koje je do sada organizovan seminar za menadžere integriteta u organima vlasti (oktobar 2018. godine), obezbijedena ekspertska pomoć za izradu metodologije za procjenu efikasnosti i efektivnosti planova integriteta, kao i organizovana Radionica za predstavnike zdravstvenih institucija na temu procjene rizika od korupcije u zdravstvu. Na Radionici prisustvovalo je 27 predstavnika javnih zdravstvenih ustanova koje su učestvovala u izradi plana integriteta u svojim institucijama. Cilj Radionice je bio da se povećaju sposobnosti predstavnika radnih grupa za utvrđivanje rizika od korupcije koji se odnose na zdravstvo.

2) **Oblast procjene podložnosti korupciji zakonskih propisa**, u okviru koje je Agencija uz ekspertsku pomoć RAI-a izradila nacionalnu Metodologiju o procjeni podložnosti zakonskih propisa korupciji. Predmetna Metodologija je dostavljena ministarstvima kao predlagačima zakona, lokalnim samoupravama koje takođe donose opšte normativne akte, kao i Ustavnom sudu, Skupštini Crne Gore i Sekretarijatu za zakonodavstvo. U cilju promocije navedene Metodologije kao i obuke organa vlasti za njeno korišćenje, Agencija je u aprilu o.g., uz podršku ovog projekta, održala radionice za predstavnike lokalne samouprave i resornih ministarstava u Budvi i Podgorici na temu: Procjena rizika od korupcije u zakonskim propisima - Metodologija i praktični primjeri“. Početkom septembra 2019., dva IT eksperta angažovana od strane RAI posjetili su ASK i sa službenicima Odsjeka za prevenciju korupcije i Odjeljenja za IT razvili softversko rješenje za procjenu zakona od korupcije i predali Agenciji na korišćenje.

3) **Oblast razmjene podataka vezano za prijavu imovine**, u okviru koje je sačinjen nacrt Međunarodnog sporazuma za potrebe provjere izvještaja o imovini čiji je predlagač RAI. Svrha navedenog Međunarodnog sporazuma je obezbjeđivanje direktne administrativne razmjene podataka o podacima koji se odnose na prijavu imovine između država članica RAI-a i šire. Potpisivanje navedenog Sporazuma ima za cilj efikasniji sistem prevencije korupcije, posebno u dijelu pribavljanja svih neophodnih podataka za utvrđivanje mogućeg sukoba interesa, kao i netačno ili nepotpuno prijavljenih podataka u Izvještajima o prihodima i imovini javnih funkcionera. Takođe, navedeni okvir će doprinijeti jačanju međuinstitucionalne i međuagencijske saradnje na regionalnom nivou, što će predstavljati prvi primjer ovakve vrste razmjene podataka u cilju prevencije korupcije u Evropi. Delegacija CG koju čine predstavnici Ministarstva pravde i Agencije, učestvovali su u prvoj rundi pregovora u vezi nacrta Sporazuma u oktobru 2018. u Beču, Austrija.

Direktor i predstavnici ASK, kao članovi Delegacije Crne Gore, učestvovali su u radu tokom Drugog pregovaračkog sastanka pregovora o potpisivanju Međunarodnog sporazuma o razmjeni podataka u oblasti provjere imovine javnih funkcionera. Na sastanku je finalizovan tekst Sporazuma. Događaj je organizovao RAI, u saradnji sa ASK i Ministarstvom pravde Crne Gore, 27. marta 2019. u Podgorici. Izvještaj o zaključenim pregovorima usvojen je na 141. sjednici Vlade CG, a ceremonija potpisivanja Sporazuma biće upriličena kako je najavljeno u prvoj polovini 2020. godine.

Odjeljenje za MSS redovno pruža podršku predstavnicima drugih crnogorskih organa za učešće u aktivnostima čiji je organizator RAI, uključujući Ljetnju školu za mlade antikorupcijske praktičare, koja se organizuje godišnje i učestvuje u redovnim godišnjim sastancima Upravnog odbora RAI.

Realizacija aktivnosti u okviru Antikorupcijske mreže OECD-a

Agencija za sprječavanje korupcije je nacionalni koordinator za aktivnosti Antikorupcijske mreže za Istočnu Evropu i Centralnu Aziju (ACN), čija je Crna Gora članica, a koja djeluje u okviru Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD).

U maju 2018. godine, Agencija je na nacionalnom nivou koordinirala prikupljanje podataka i sačinjavanje odgovora na ACN-ov Upitnik za pripremu tematske studije o sprečavanju korupcije na lokalnom nivou. Upitnik se sastojao iz dva dijela, jednog koji popunjava ASK, i drugog, koji su popunjavali predstavnici odabranih crnogorskih opština. Agencija je sve odgovore objedinila i prevela na engleski jezik te u traženom roku dostavila ACN-u. U oktobru ove godine, ASK je primila nacrt pomenute studije radi davanja komentara. Kako su informacije o crnogorskoj praksi vjerno prenešene u nacrt studije, Agencija nije imala sugestija za izmjene.

Osim pomenute studije, Sekretarijat ACN-a već treću godinu prikuplja podatke o indikatorima uspješnosti u odnosu na nacionalne aktivnosti država članica, u oblastima koje su bile predmet interesovanja studija ACN-a u prethodnoj godini. Podaci se koriste za izradu godišnjeg izvještaja o radu ACN-a. I ove godine, sačinjen je prilog za godišnji izvještaj ACN-a (za 2018. godinu), koji se tiče aktivnosti ASK u oblastima od interesa za rad ACN-a, uključujući: antikorupcijske strategije i politike, procjenu rizika od korupcije, postupanje po prijavama i zaštitu zviždača, prevenciju sukoba interesa, edukaciju i podizanje javne svijesti o korupciji.

U prosjeku, Agencija poslove u svojstvu koordinatora za ACN obavlja tri puta godišnje, a pomenute aktivnosti zahtijevaju opsežnu komunikaciju i koordinaciju.

Prethodne, 2017. godine, učestvovali smo u izradi studije „Ocjena implementacije i učinkovitosti sistema za prijavu i provjeru imovine javnih funkcionera“, dostavljanjem informacija, kroz zadati upitnik ACN-a, o crnogorskim propisima i praksi u ovoj oblasti. Tokom 2016. godine, Odjeljenje je bilo angažovano na prikupljanju podataka od drugih organa, njihovo objedinjavanje i prevod za potrebe izrade tematskih studija ACN-a, i to na teme: Odgovornost pravnih lica za krivična djela, Podmićivanje stranih javnih funkcionera, i Međunarodnoj saradnji i međusobnoj pravnoj pomoći u predmetima korupcije.

Osim kroz ACN, OECD saraduje sa državama našeg regiona i tokom prikupljanja podataka za Izveštaj o konkurentnosti za jugoistočnu Evropu, koji je pretežno ekonomskog karaktera, a jedan od segmenata kojim se bavi je borba protiv korupcije. Izrada izvještaja je dvogodišnji proces, koji u Crnoj Gori koordinira Ministarstvo ekonomije. Od osnivanja Agencije, sačinjen je drugi po redu Izveštaj o konkurentnosti, objavljen u oktobru 2018. godine. U tom smislu, Agencija pretežno dostavlja informacije o utvrđenim indikatorima

koji su u njenoj nadležnosti, učestvuje na sastancima sa predstavnicima OECD i nezavisnim ekspertima i daje komentare na nacrt izvještaja.

Novembra 2019, Odjeljenje je dostavilo komentare na nacrt nove ACN-ove studije „Antikorupcijske reforme u istočnoj Evropi i centralnoj Aziji, napredak i izazovi, 2016-2019“.

Evropski partneri protiv korupcije (EPAC)

Generalna skupština EPAC/EACN-a osnovala je **radnu grupu „Integritet EU“** oktobra 2018. Rad RG podijeljen je na četiri podgrupe: Podrška i zaštita zviždača, Međuagencijska saradnja i zajednički standardi za njeno poboljšanje, Edukativne mjere i mjere upravljanja vrijednostima, i Standardi integriteta i antikorupcije.

Službenik ASK iz Odsjeka za integritet, lobiranje, praćenje propisa i davanje mišljenja na propise iz oblasti antikorupcije učestvovavo je **na prvom sastanku** radne podgrupe EPAC-a na temu „Standardi integriteta i antikorupcije“, u organizaciji austrijskog Federalnog biroa za borbu protiv korupcije (BAK). Sastanak je održan maja 2019. u Beču, Austrija, s ciljem doprinosa izradi „Priručnika za integritet“, kao krajnjeg rezultata rada EPAC-ove RG „EU integritet“. Rad podgrupe *Standardi integriteta i antikorupcije* je usmjeren na uspostavljanje zajedničke terminologije i definicija relevantnih pojmova u vezi sa integritetom, kao i analitičkom okviru, uzimajući u obzir najbolje prakse iz različitih sektora i postojeće alate za samoprocjenu.

Novembra 2019, načelnica Odsjeka za postupanje po prijavama i zaštitu zviždača učestvovala je na prvom sastanku radne podgrupe EPAC-a na temu „Podrška i zaštita zviždača“, koji je održan u Frankfurtu, Njemačka. Rad ove podgrupe za cilj ima razmjenu informacija u pogledu pravnih i tehničkih rješenja za zaštitu zviždača, identifikaciju najboljih praksi i objavljivanje tih informacija u „Priručniku za integritet“, kao finalnom proizvodu rada sve četiri podgrupe.

Bilateralna saradnja

Uz podršku **Ambasade Velike Britanije**, pružena je ekspertska pomoć u oblasti kontrole finansiranja političkih partija i izbornih kampanja. Tokom cijele 2016. godine, britanska ekspertkinja Liza Klajn sa službenicima Odsjeka za sprovođenje mjera kontrole finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja, ali i drugim službenicima Agencije koji su bili angažovani na tim poslovima, radila je na konkretnim zadacima Agencije u ovoj oblasti, uključujući pripremu za lokalne izbore u Tivtu u aprilu, parlamentarne izbore u oktobru, kao i post-izborne analize i izvještaje.

Iste godine, uz podršku **Ambasade SAD**, pružena ekspertska pomoć u okviru Projekata jačanja administrativnih kapaciteta po svim oblastima rada u ASK. Projekat se sprovodio kroz tehničku saradnju i ekspertizu slovenačkog stručnjaka za oblasti iz nadležnosti ASK Bećira Kečanovića. On je kroz svakodnevni praktičan rad sa službenicima analizirao uspješnost sprovođenja zakonskih odredbi, te načine za njihovu što efikasniju primjenu u svim ključnim nadležnostima Agencije, uključujući: primanje prijava i zaštitu zviždača, jačanje integriteta u javnoj upravi, sprečavanje sukoba interesa, lobiranje i kontrolu finansiranja političkih partija i izbornih kampanja.

U maju 2018. godine posredstvom **Ambasade SAD-a** obezbijedena je ekspertska podrška za unapređenje PR aktivnosti Agencije, kada je i održana obuka za službenike Agencije na temu odnosa sa javnošću i komunikacionih vještina. Kao dio podrške razvoju kapaciteta ASK od strane Ambasade SAD-a u Podgorici, u junu 2018., održana je obuka eksperata Međunarodne akademije za borbu protiv korupcije u Beču (IACA) na temu sprečavanja i otkrivanja sukoba interesa sa konkretnim primjerima slučajeva iz ove oblasti, na kojoj su učestvovali predstavnici relevantnih odsjeka u Agenciji.

Takođe, **Ambasada SAD-a** u Podgorici je podržala učešće predstavnika Agencije na Ljetnjoj akademiji u Beču iz oblasti borbe protiv korupcije, u junu 2018. godine. Kontinuirano Ambasada, već treću godinu finansira korišćenje posebnog alata za praćenje elektronskih objava o Agenciji i njenom radu (**Mediatoolkit**), koji doprinosi praćenju prisutnosti Agencije u ovoj vrsti medija u realnom vremenu. Ambasada SAD-a pruža kontinuiranu podršku **razvoju informacionog sistema ASK**, koji predstavlja jedan od ključnih instrumenata u radu Agencije kojim se postiže efikasno sprovođenje svih nadležnosti. U 2019. godini zatraženo je dalje unapređenje IT sistema Agencije, kako bi se postojeće informacije koje postoje u posebnom modulu IT za kontrolu političkih subjekata i izbornih kampanja, učinile dostupnim javnosti putem njihovog direktnog prenošenja na internet stranicu ASK.

Posjete predstavnika srodnih institucija iz regiona

Imajući u vidu antikorupcijske institucije preventivnog obilježlja u regionu sa sličnim nadležnostima i potrebom za daljom harmonizacijom standarda u prevenciji korupcije i kao i za unapređenjem mehanizama za njihovu primjenu, Agencija održava kontinuiranu **bilateralnu saradnju sa zemljama iz regiona**, razmjenjujući dobra iskustva i prakse, kao i izazove sa kojima se ovakvi modeli institucija susrijeću u svom radu.

Tako su do sada u Agenciji organizovane sledeće radne posjete:

Delegacija **kosovske Antikorupcijske agencije** posjetila je crnogorsku Agenciju, 28. i 29. novembra 2017. godine, u cilju upoznavanja sa preventivnim mehanizmima u borbi protiv korupcije, a posebno u oblasti procjene rizika od korupcije u institucijama – planovi integriteta.

Radna posjeta **delegacije srbijanske Agencije za borbu protiv korupcije**, 25. i 26. decembra 2017. godine, sa ciljem upoznavanja s adobrom praksom u IT rješenju kada je u pitanju provjera imovine javnih funkcionera i posebne kategorije službenika.

Delegacija **Državne komisije za sprječavanje korupcije Sjeverne Makedonije** Agenciji za sprječavanje korupcije održana je u periodu maja 2019. Tom prilikom, delegacija S. Makedonije je upoznata sa zakonskim rješenjima i dosadašnjom praksom, kao i rezultatima rada ASK u oblastima sprečavanja sukoba interesa, provjere imovine i prihoda javnih funkcionera, kontrole finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja, kao i prijave i zaštite zviždača.

Delegacija Bosne i Hercegovine od 15 članova, predstavnika bosanske Agencije za borbu protiv korupcije (APIK), OSCE-a i predstavnika antikorupcionih timova sa nivoa entiteta, kantona i Okruga Brčko, bila je u radnoj posjeti crnogorskom ASK-u, u periodu krajem septembra 2019. godine. Cilj posjete bilo je upoznavanje bosanske delegacije sa praksom u većini oblasti rada Agencije (planovi integriteta, sprečavanje sukoba interesa, pokloni, sponzorstva, lobiranje, kontrola finansiranja partija, provjera imovinskih kartona javnih funkcionera), a posebno u oblasti informatičkih rešenja kao instrumenta za efikasno sprovođenje nadležnosti.

Druga radna posjeta delegacije Kosova crnogorskoj Agenciji upriličena je 4. i 5. novembra 2019. godine s aciljem upoznavanja sa praksom u oblasti prijave i zaštite zviždača.

Memorandumi o saradnji sa srodnim insitucijama i organizacijama

U septembru 2018. potpisan je Memorandum o saradnji između Agencije za sprječavanje korupcije i Međunarodne akademije za borbu protiv korupcije u Beču (IACA) na marginama sedmog zasijedanja Skupštine država članica IACA-e. Navedenim Memorandumom detaljnije se definišu buduće oblasti saradnje kada je u pitanju prevencija korupcije.

„Berlinski proces“

Agencija je aktivni učesnik na visokom i operativnom nivou u okviru *Berlinskog procesa*, trenutno najvažnije međuvladine inicijative koja se tiče proširenja EU, a koja ima za cilj unapređenje multilateralnih veza **između 6 zemalja Zapadnog Balkana i 6 zemalja Evropske unije** (Hrvatska, Slovenija, Austrija, Njemačka, Francuska i Italija). U okviru

navedene inicijative, Agencija predstavlja zakonska i institucionalna rešenja u oblasti prevencije korupcije uz postignute dosadašnje rezultate i sa ostalim učesnicima razmatra dalje pravce djelovanja u ovoj oblasti.

Prvi važan događaj koji je organizovan u okviru navedene inicijative bio je **Samit Zapadno-balkanske šestorke (WB6)**, koj ije održan u Trstu u julu 2017. godine. Poseban dio Samita bio je sastanak rukovodilaca antikorupcijskih tijela iz država članica inicijative, na kojoj je učestvovao direktor ASK. Glavni fokus sastanka bio je na regionalnoj dimenziji u oblastima prevencije korupcije, zviždača i zaštite zviždača, sukoba interesa, transparentnosti i javnih nabavki. U okviru istog procesa, održane su radionice na operativnom nivou u Trstu i Skoplju, na kojima su učestvovali predstavnici ASK i predstavili studije slučaja i zakonska rešenja iz oblasti sprečavanja sukoba interesa, zaštite zviždača, kontrole imovinskih kartona javnih funkcionera, kao i sprečavanja korupcije u oblasti javnih nabavki.

Pripremni seminar za naredni Samit Zapadno-balkanske šestorke (WB6) u Londonu, organizovan je na temu partnerstava za razmjenu finansijskih informacija u maju 2018. godine, na kojoj su predstavnici Agencije sa ostalim učesnicima definisali **antikorupcijsku agendu i strateški pravac budućeg Samita**. Nakon održanog Samita u Londonu, u julu iste godine, Ministarstvo vanjskih poslova je Agenciji dostavilo dokument „**Državne antikorupcijske obaveze**“ koji podrazumijeva set antikorupcijskih mjera dodijeljenih Crnoj Gori tokom Samita u Londonu. Svakoj državi Zapadno-balkanske šestorke dodijeljen je određeni set mjera koje je potrebno ispuniti i o tome izvijestiti u julu 2019. godine. U drugom kvartalu 2019., sačinjena je Informacija o preduzetim aktivnostima u cilju realizacije pomenutih antikorupcijskih mjera, iz oblasti rada ASK i dostavljena Ministarstvu vanjskih poslova na dalju koordinaciju.

Učešće u aktivnostima u okviru predsjedavanja Crne Gore Jadransko-jonskom inicijativom (JJI)

U junu 2018. godine, Crna Gora je po drugi put od obnove nezavisnosti preuzela jednogodišnje **predsjedavanje Jadransko-jonskom inicijativom, koje je trajalo do maja 2019. godine**. JJI čini devet zemalja: Albanija, Bosna i Hercegovina, Grčka, Hrvatska, Italija, Slovenija, Crna Gora, Sjeverna Makedonija i Srbija. U fokusu crnogorskog predsjedavanja bilo je razvijanje veza Jadransko – jonske inicijative i Evropske unije, kao i promovisanje evropskih standarda i vrijednosti. Kao jedna od *ad-hoc* tema od interesa u regionu, prepoznata je i borba protiv korupcije, pa je, na poziv Ministarstva vanjskih poslova, Agencija kandidovala **organizovanje dvodnevno okruglog stola**.

Regionalni okrugli sto o jačanju integriteta u organima vlasti i izbornim kampanjama u zemljama članicama JJI, kao prvi događaj ove vrste koji je Agencija organizovala, održan je **16. i 17. aprila 2019. u Budvi**, u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova i uz podršku ambasade SAD u Podgorici. Događaju su prisustvovali predstavnici svih devet država članica. U toku dvodnevne diskusije, učesnici su razgovarali o zakonskim i institucionalnim okvirima i praksi tih država u primjeni antikorupcijskih instrumenata kao što su: procjena rizika od korupcije u svrhu jačanja integriteta u organima vlasti, analiza propisa na rizike od korupcije, obezbjeđivanje integriteta političkih subjekata i izbornog procesa kroz kontrolu finansiranja političkih subjekata i kampanja, kao IT rješenja u ovim oblastima. Na kraju događaja, usvojene su preporuke u predmetnim oblastima koje će biti polazna osnova za buduće slične događaje na regionalnom nivou.

Informaciju sačinilo:

Odjeljenje za međunarodnu saradnju i standarde

DIREKTOR

Sreten Radonjić, s.r.